

مقاله کوتاه

بررسی میزان آلودگی دو کلن صنوبر از گونه *Populus deltoides* به ابریشم باف
 ناجور (*Lymantria dispar* (Lep.: Lymantriidae) در آستانه
 اشرافیه استان گیلان

سید ابراهیم صادقی^۱، منصور صالحی^۲، مسعود امین املشی^۲ و حسن عسکری^۱

پروانه ابریشم باف ناجور از آفات مهم درختان پهن برگ و سوزنی برگ می باشد که در اغلب مناطق استان گیلان پراکنش دارد. تاکنون بیش از ۴۰۰ گونه گیاه از جمله درختان صنوبر به عنوان میزبانهای حشره ثبت شده است. در استان گیلان زراعت صنوبر به دلیل عملکرد بالا مورد استقبال کشاورزان و روستاییان قرار گرفته و در سطح وسیعی کشت می گردد. در بررسیهایی که طی سال ۱۳۸۲ از صنوبرکاریهای آستانه اشرافیه صورت گرفت، بی برگی و لخت شدن کامل کلنی از صنوبر مشاهده گردید. در حالی که در قطعه صنوبرکاری دیگری که در فاصله ۲۵ متری از این قطعه قرار داشت، خسارت بسیار کم بود. صنوبرهای خسارت دیده گونه *P. deltoides* کلن 69/55 و مساحت کشت آن حدود ۶۵۰۰ متر مربع بود. متوسط ارتفاع درختان در این قطعه 19 ± 1 متر و متوسط قطر برابر سینه آنها 25 ± 2 سانتیمتر بود. کلن صنوبر کمتر خسارت دیده *P. deltoides* 77/51 به مساحت حدود ۴۷۵۰ متر مربع، متوسط ارتفاع درختان $18 \pm 1/5$ متر و متوسط قطر برابر سینه 21 ± 5 سانتیمتر بود.

نتایج نمونه برداری نشان داد که کلن *P. deltoides* 69/55 نسبت به کلن *P. deltoides* 77/51 آلودگی بسیار بیشتری به آفت داشت. متوسط تعداد لارو مرده در حاشیه و داخل توده کلن *P.d.69/55* به ترتیب ۳۸ و ۴۳ عدد و متوسط تعداد لارو زنده در آنها به ترتیب ۲/۷۵۰ و ۶ عدد بود. متوسط تعداد لارو زنده در چهار طبقه ارتفاعی (طوقه تا نیم متری، نیم تا یک

۱- مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع. تهران. ص. پ. ۱۱۶-۱۳۱۸۵ (مکاتبه کننده نفر اول)،

E-mail: ebrahim.sadeghi@riff-ac.ir

۲- مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان، رشت، ص. پ. ۳۳۹۴-۲۱۳۶۵.

تاریخ دریافت: شهریور ۱۳۸۲ تاریخ پذیرش: دی ۱۳۸۲

متری، یک تا یک و نیم متری و یک و نیم تا دو متری) تنه ده پایه صنوبر در داخل توده این کلن به ترتیب ۱۲/۶۲، ۱۲/۱۲، ۹/۸۷، ۵/۷۵ عدد و در حاشیه آن ۱۲/۷۵، ۱۴/۳۷، ۱۲/۷۵، ۸/۸۷ عدد بوده و تفاوت معنی داری میان آنها به اثبات نرسید. متوسط تعداد دستجات تخم گذاشته شده توسط پروانه‌های ماده نسل بعد روی کلن‌های *P. deltoides* 69/55 و *P. deltoides* 77/51 به ترتیب ۴/۱ و ۲/۷ بود.

نتایج این بررسی نشان داد که اگر چه صنوبر به طور عمومی به عنوان میزبان ابریشم باف ناجور گزارش شده است، اما تفاوت‌های فاحشی میان کلن‌ها می‌تواند وجود داشته باشد. این اختلاف ممکن است به دلیل تفاوت‌های مورفولوژیکی و یا تفاوت‌های بیوشیمیایی میان کلن‌ها که نشأت گرفته از ساختار ژنتیکی متفاوت آنهاست، باشد.